

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

83. An sacrum Chrisma adhibendum in consecratione Episcopi sit
necessario benedicendum ab Episcopi? Et quæritur, an Pontifex possit
delegare simplici Sacerdoti, ut benedicat sacrum Chrisma pro ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Instrumento; y en tiempo de peste, o de otro mal contagioso, tera licito vngir con qualque instrumento, y por precepto de la Iglesia se ha de hazer con el dedo pollice de la mano derecha;] S. Thom. *quest. 70. art. 9.* Suarez *loco cit. sect. 4. in fine.* Angles *de Confirm. art. 3. cong. 2.* Henric. *cap. 2. num. 6. & cap. 1. n. 4.* Ita ille.

4. Sed audiamus Dicastrum de *Sacram. tomo 1. tract. 3. disput. vnica, dub. 12. num. 150.* vbi sic ait: [Addit etiam Diana, non solum esse necessarium necessitate precepti, sed Sacramenti ad valorem vngere immediatè manu in fronte confirmati, secus verò putat in Extrema Vnctione, in qua tempore pestis existimat posse dari Instrumento. Sanè Extremam Vnctionem vidi non indoctos viros conferre argentea virgula affixa operculo vrceoli; in quo oleum seruari solet, non solum tempore pestis, sed in aliis occasionibus. Nec video rationem, quæ cogat negare valorem Sacramenti Vnctionis, si cum Instrumento fiat; omninò tamen vitandum est.

5. Quod verò attinet ad Confirmationem, ipse Diana ibi resolut. 18. refert diuersas sententias: Suario quidem, & Coninch, quos nos supra retulimus, & refert, & sequitur Layman. *lib. 5. tract. 3. cap. 2. num. 5.* Reginaldus *tom. 2. praxis libro 28. cap. 2. num. 20.* Filiucius *tom. 1. tract. 3. cap. 1. num. 17.* Nugnus *in 3. par. tom. 1. quest. 72. art. 4. conclus. 2.* putant necessarium necessitate Sacramenti. Probant, quia vt dicebamus numero 60. manus impositio est de ratione huius Sacramenti, quod si solum fiat medio Instrumento non est vera manus impositio. E contra verò aliqui recentiores, cum quibus sentit Fernandez de Heredia *in disput. de Sacramento Confirmationis, dub. vnico, num. 2.* non putant pertinere hoc ad essentiam Sacramenti, & ipse Diana videtur hanc sententiam iudicare probabilem, & tutiorem. Et quidem quod sit tutior, nemo potest dubitare; si verò tantum dicatur probabilis, relinquit locum oppositæ sanè in praxi omnino, & sub mortali mihi amplectenda videtur prior sententia, quia est communis, & ferè recepta, sed non video efficaciter probati: nam etiam manuum impositio non debet intelligi in toto rigore physico, sic in illo celeberrimo Canone 17. *quest. 4. si quis suadente, sit mentio de iniectione manus dum ait: si quis suadente Diabolo manus in Clericum, vel Monachum iniecerit, & tamen vera iniectione manuum, est quæ fit Instrumento, imò ipsa vnctio facta digito in toto physico rigore non est immediata manus impositio, mediat enim oleum; intelligenda ergo est moralis impositio manus, cumque hæc impositio manus sit ad inungendum, sufficit fieri modo quoad vngendum sufficit, ad hoc autem sufficit si Instrumento fiat, sicut iniectione manus ad percutiendum, sufficit fieri Instrumento apto ad percutiendum.] Hucusque Dicastrum. vnde ex his sequitur à fortiori esse dicendum, stando in opinione Isambert. & aliorum asserentium vnctionem Chrismaticam esse de essentia confirmationis Episcopalis, sequitur, inquam, talem vnctionem si efficeretur non manu immediata Episcopi, sed medio aliquo Instrumento, esse quidem validam; Puto tamen esse illicitam, & Episcopos taliter vngentes peccare mortaliter. Probatur, quia esset contra consuetudinem, & praxim vniuersalis Ecclesiæ in re graui, & contra præscriptum in Pontificali Romano: ergo, &c.*

RESOL. LXXXIII.

An Sacrum Chrisma adhibendum in Consecratione

Episcopi sui necessario benedicendum ab Episcopo?

Et queritur, an Pontifex possit delegare simplicem Sacerdoti, vt benedicat Sacrum Chrisma pro Sacramento Confirmationis. Ex p. 12. tr. 1. Rel. 83.

§. 1. Pontificale Romanum ordinat in Consecratione Episcopali adhibendum esse sacrum Chrisma cuius vnctionem Isambertus & alij, vt supra vidimus, putant pertinere ad essentiam Consecrationis Episcopalis, cum sit eius materia partialis, ideo stando in sua sententia quam ego tamen non teneo, discutienda veniunt alij quæ dubia circa dictum sacrum Chrisma, quorum decisio sumenda est ex his, quæ dicuntur in Sacramento Confirmationis, vnde ad propositam questionem dico, reiiciendam esse Caictani opinionem *in 3. par. quest. 72. art. 3. asserentis: simplicem Sacerdotem posse Chrisma benedicere, ita vt teneat benedictio, licet peccet: quæ loquendi forma videtur indicare Sacerdotem id posse valide, etiam absque commissione, & auctoritate Pontificis, mouetur autem ea ratione, quod nulla sit maior consecratio, quam ea, quæ conficitur Eucharistia, cum ergo simplex Sacerdos hanc possit efficere, poterit omnem aliam. Sed hæc sententia, videtur planè temeraria, cum in re maximi momenti repugnet communi sensui Ecclesiæ absque ratione sufficienti: adde ex nullo Concilio, vel Patre tenuerit apparere hanc potestatem simplici Sacerdoti competere. Nec Caictanum iuuat eius ratiocinatio, nam ex ea sequeretur simplicem Sacerdotem posse etiam sine commissione Pontificis valide cõferre Sacramentum Confirmationis, imò Sacerdotem, & Episcopum consecrare, cum hæc Consecrationes sint inferiores consecratione Eucharistia: hæc autem sunt inaudites, vnde dicendum posse conficere Eucharistiam, quia offerre Sacrificium est Sacerdotis eique conuenit ex proprio gradu: Duces verò, & milites in Ecclesia constituit, & aptare materiam Sacramentorum, quæ vtantur Ministri secundum naturalem exigentiam pertinet ad Duces, & Principes eiusdem Ecclesiæ. Itaque, quod Chrisma debeat consecrari ab Episcopo tanquam ab Ordinario consecrante, colligitur ex omnibus Patribus, & Conciliis, quæ expresse docent, hanc consecrationem pertinere ad Episcopum: ita enim Concilium Florentinum, Catechismus Romanus, neque enim, inquit *ad alium ea consecratio, nisi ad Episcopum pertinere potest, qui eiusdem Sacramenti ordinarius Minister constitutus est.* Vnde Conones, & Concilia expresse prohibent hanc consecrationem Presbyteris, & Concilium Toletanum VII. [Quæ de re nosse nos conuenit, quod Episcopalis eminentiæ Diuina authoritas non immeritò iactis omnibus esse summa percensuit, quæ cæteris Sacerdotibus exercenda prohibuit: sicut Templorum Dei Sacramentum Chrismatis benedictionem, sacrorumque Ordinum institutionem. Ex Canone Presbiter 26. quest. 6. (sic habetur) Presbiter inconsulto Episcopo, Virgines non consecret: Chrisma verò nunquam conficiat.] Idem docet Innocentius I. in Bulla supra citata. Ratio verò est, quia sicut ordinarius Minister huius Sacramenti, vt eadem Concilia, & Patres docent, est solus Episcopus, ita Ordinarius etiam consecrator materiæ Cõfirmationis erit solus Episcopus, ad eundem quippe spectat materiæ consecratio, ad quem spectat Sacramenti consecratio, & hæc omnia docet præpositus *in 3. par. questione 72. articulo 3. dub. 2. numero 22.* Amicus *in Curs. Theolog. tomo 7. disputat. 13. sect. 2. numero 43.* & alij communiter. Vnde ex his refellendi sunt heretici, qui irrident benedictionem Chrismatis, Caluinus *libro de iustis* Iustin*

Quæ nunc est in to. 1. tr. 1. Ref. 8. & in aliis eius primæ not.

Institutionum, cap. 19. §. 8. vocat Oleum Diaboli mendacis pollutum. Chennarius Chrima excantatum, & benedictionem superstitionem, Magicam, illudque summo opere irident quod Ecclesia post Chrimatis benedictionem dicat, Ave sanctum Chrima: loquutio enim ad res animatas, & rationales dirigitur; Chrima autem est quoddam inanime. Sed præter Hæreticos inter Catholicos existimavit etiam aliquis, non esse necessarium Chrima consecratum, aut benedictum ad valorem Confirmationis, sed posse valide conferri cum Chrimate non consecrato. Pro hac sententia adduco Paludanum in *4. dist. 7. quest. ultima, in solut. ad 1.* contra communem opinionem, ubi dicit ex dispositione Pontificis posse aliquem confirmari Chrimate non consecrato, quia Christus instituit materiam huius Sacramenti iuxta sanctificationem Ecclesiæ. Vnde postest Pontifex sanctificationem committere; Christus enim instituit quod Chrima sit materia eo modo, quo fuerit per Ecclesiam determinata. Explicat Paludanus exemplo matrimonij, quod quidem nullum est inter personas, quas Ecclesia redit illegitimas: sic etiam nulla erit Confirmatio, si sit in materia contra ritum Ecclesiæ, iuxta quam opinionem Paludani hæc duo simul constant, & Chrima benedictum esse essentialiter materiam, quando Ecclesia id determinavit, iuxta commissionem à Christo acceptam, & præterea posse Sacramentum hoc valide conferri cum Chrimate non consecrato, si Ecclesia velle eam consecrationem ommittere, & aliud statueret, quam quod hæcenus statuit: eandem sententiam, & verba Paludani transcripsit Capreolus in *3. dist. 7. quest. 2. in solut. ad 1.* & probabilem iudicat Eilius in *4. eadem distinct. §. 9. in fine.* Sed quæ supra dixerunt Caluinus, & alij Hæretici sunt eorum deliramenta, & in primis dicitur non esse novum, vt per figuram Protopopeiani res inanimes alloquamur, salutemus, & benedicamus. Alloquutionis exempla complura suppeditat Daniel in *Cantico trium Puerorum*, & David *Psalmo 148.* salutationis exempla habemus in Carmine Fortunati Pictauiensis, quod habetur in Ordine Romano *Salve festa dies toto venerabilis euo, & in Hymno Crucis, O Crux aue spes omnia, & ibi, Sola digna iustis, & quæ sequuntur, & S. Andreas salutans Crucem dixit, Salve Crux diu desiderata.* Benedictionis etiam exempla extant Deuteronomij *28. Benedicite herrea tua, & Sapientie 14. Benedicite lignum, per quod sit iustitia, & Ecclesiastici 43. Vide Arcum in nubibus, & benedic eum.* Adde etiam vocem illam salutationis non semper significare Deum se seruet, cum dicamus, *Saluete sanctissimi Pedes Christi.* Imo & Deum ipsum salutare possimus, atque aptè dicere, *Salve immensa bonitas;* non enim sensus est, Deus te seruet, qui blasphemus esset, sed est nota honoris, & submissionis. Denique dico non salutare Chrima physicè substantialiter absolute, sed relatiuè moraliter prout Symbolum gratiæ in sacra Scriptura, denotaturque, vel gratiam nobis conferendam, vel ipsum Christum. Vixit enim Deus Christum oleo lætitiæ, & Christi nomen à Chrimate deriuatur. Moraliter autem relatiuè, non absolute accipienda sunt, sicut, & laudamus imaginem, vt quid vile ad cultum exemplaris, quia utilitatem hanc in se habent, qui tamen laudis honor in exemplar resultat, vide Mercetium de *Sacram. quest. 72. artic. 2. proposit. 3. Pontium in Cursu Theologia, dist. 43. quest. 2. concl. 4. num. 8.*

2. Sed hic oritur difficultas, an Pontifex possit delegare simplici Sacerdoti, vt benedicat sacrum Chrima, & negatiuè eam Suarez, Coninch, & Layman respondet nouissimè Pater Elcobar in *Theolog. moral. tom. 7. lib. 12. sect. 2. cap. 12. probat. 4. memb. 83.* asse-

rens Episcopalem benedictionem pro sciendõ Chrimate ex Christi haberi institutione, Christus enim teste Fabiano *Epist. 2. ad Episcopos Orient.* docuit Apostolos modum Chrima sciendõ: quem Ecclesia semper obseruauit. At Ecclesia nunquam simplici Sacerdoti Chrimatis consecrationem commisit, tametsi aliquando commiserit Confirmationis administrationem. Ergo Chrimatis consecratio ex Christi institutione Episcopi est annexa, non igitur potest Pontifex id immutare. Neq; enim est miu à Christo Domino relicta Pontifici potestatem communicandi simplici Sacerdoti confirmationis administrationem, non tamen sciendõ Chrimatis consecrationem, quia Confirmationis ministerium, non semel exstulit à simplici Sacerdote fieri ob Episcopi absentiam, at Chrimatis consecratio rarò, vel nunquam, cum vnus Chrimatis consecratio pluribus Diocæsis valeat deseruire. Verum licet hæc opinio sit probabilis, ego tamen alibi adhæsi opinioni affirmatiuæ, quam tuetur Amicus in *Cursu Theologia, tom. 7. dist. 13. sect. 2. m. 46.* cum aliis, quibus nunc addo Bizzozzerum de *Sacram. part. 3. cap. 4. quest. 5. num. 6.* Et ad argumentum contrarium respondet, illud tantum esse negatiuum, in quo neutra sententia neque affirmans, neque negans posituè fundari potest, nisi abundè constet de dispensabilitate, vel indispensabilitate. Cum igitur nobis constet de dispensabilitate, quoad ministerium huius Sacramenti, ex eadem non improbabiler inferetur dispensabilitas, quoad consecrationem materiæ eiusdem Sacramenti.

Alibi in Res. not. præterita.

RESOL. LXXXIV.

An in Chrimate adhibendo in Consecratione Episcopali sit necessaria mixtio Balsami cum oleo? Ex quo sequitur etiam an sit necessaria prædicta mixtio pro Sacramento Confirmationis? Ex p. 12. tract. 1. Resol. 84.

§. 1. Videtur negatiuè respondendum ex his, quæ Vasserunt Doctores in Sacramento Confirmationis. Probatur primò, hæc opinio auctoritate Innoc. III. *cap. Pastor. de Sacram. non iterandis,* vbi interrogatur Pontifex an Sacramentum Confirmationis iterandum esset in eo, qui per errorem non Chrimate, sed Oleo tantum fuit vnctus. Respondit non esse aliquid iterandum, sed caute supplendum, quod incaute fuerat prætermisum. Si autem Balsamum esset materia essentialis Confirmationis, debuisset totum Sacramentum in eo casu iterari, quia cum non fuisset per solam Olei vnctionem Sacramentum essentialiter perfectum, iterum debuisset per vtriusque materiæ vnctionem perfici, cum nec pars materiæ præcedentis possit componere vnum cum parte materiæ præsentis, nec pars materiæ præsentis, cum parte materiæ præcedentis, quia tota materia essentialis, debet esse moraliter præsens formæ. Confirmatur; nam eodem modo ibi Pontifex respondet supplendam tantum esse Episcopalis manus impositionem in eo, qui sine illa fuerat per errorem ad Subdiaconatum promotus, ac Balsami vnctionem in eo, qui sine balsamo per errorem fuerat confirmatus. Sed manus impositio non de essentia Subdiaconatus; ergo neque balsamum Sacramenti Confirmationis. Probatur secundò, nam Chrima, quod est materia necessaria Confirmationis interdum apud Patres significat solum Oleum Benedictum, videantur Cyprianus *Epist. 70.* August. *lib. 5. de Baptismo, cap. 20.* Innocentius I. *Epist. 1. cap. 3.* Probatur tertio, quia credibile non est pauperimos Episcopos

Sup. hoc pro Sacram. Confirmationis lege Resolutiones & §§. not. seq. & signanter in Resol. §. 2. 3. & 4. & inf. vide doct. Ref. 86. per totam.